Magyar—svéd kereskedelmi megbeszélés

A Stockholmban tartózkodó magyar ipari és kereskedelmi szakemberekből álló 19 tagú kamarai küldöttség október 28-án a svéd—magyar kereskedelemfejlesztési bizottság és a Magyar Kereskedelmi Kamara szekciója munkabizottságának megbeszélésein vett részt. Délután a svéd nagykereskedők és importőrök szövetsége székházában két előadást hallgattak meg a delegáció tagjai a svéd gazdasági életről.

Kedden a svéd—magyar kereskedelemfejlesztési bizottság rendezésében került sor a két országot érintő kereskedelmi konferenciára.

Délután a küldöttség élelmiszeripari és élelmiszergyártó, valamint építészeti csoport munkabizottságai tartottak megbeszélést svéd partnereikkel. (MTI)

A járási tanács és a népfront együttes ülése

Tegnap Szegeden, a megyei tanács nagytermében *együttes ülést tartott* a szegedi járási tanács és a Hazafias Népfront szegedi járási bizottsága. *Farkas* István, a járási tanács vb elnöke *megemlékezett az 1918-as őszirózsás forradalomról.* Ezután *dr. Vratán* György járási főorvos beszámolóját a szegedi járás *egészségügyi helyzetéről,* és *dr. Kóródy* István, az egészségügyi és szociálpolitikai állandó bizottság elnökének beszámolóját vették tudomásul az együttes ülés résztvevői.

Az előző év hasonló időszakához viszonyítva *sokat fejlődött a szegedi járás egészségügyi helyzete.* A nagy kiterjedésű területen 38 körzeti orvos tevékenykedik. 1960-ban még egy körzeti orvosra 3629 lakos jutott, két esztendővel ezelőtt viszont már 2774-re csökkent ez a szám, ami *jobb* az országos átlagnál.

Az esztendő első felében a járás területén a rendelőkben 248 ezer beteg jelentkezett. A lakáson vizsgáltak száma 14 500. A betegek közül *szakrendelésen* vettek részt 9321-en. Feltűnő és örvendetes a tbc-sek számának csökkenése, de sajnos *emelkedett* az idegbetegek és gyomorfekélyesek száma.

Gyakran történik a mezőgazdasági üzemekben baleset és mérgezés. Ezért *a mezőgazdasági dolgozók egészségügyi problémáival jobban kell törődni.*

A vitában felszólaltak: *Szitás* Ágoston, *dr. Ozsvár* József, *dr. Michailovits* Lehel (megyei tanácstag)' *Noel* József, *Kalapos* István, *Forgó* András, *Honti* Dezső, *Vincze* Miklósné, *Katona* Sándor és *Morschauser* Józsefné (megyei tanácstag).

Oktatás és egészségügy a II. kerületben

A szegedi II. kerületi tanács tegnap ülést tartott. A tanácsülésen részt vett és a vitában felszólalt *Lacsán* Mihályné országgyűlési képviselő.

Elsőként a II. kerület általános iskoláiban és óvodáiban végzett oktató-nevelő munkáról és anyagi és technikai ellátottságukról szóló jelentést tárgyalta meg a tanács. A jelentést *Pásztor* Albert, az oktatási és ifjúságvédelmi állandó bizottság elnöke terjesztette elő. Mind a jelentés, mind a felszólalók véleménye szerint az elmúlt években nőtt az általános iskolák oktató-nevelő munkájának színvonala, ami részben a pedagógusok és a szülők együttműködésének, részben annak az eredménye, hogy a tanács jelentős összegeket fordít oktató eszközök beszerzésére. A kerületben folyó lakásépítkezés, s az ezzel egyidejűleg a lakosság számának növekedése szükségessé teszi az iskolahálózat, s különösen az óvodai férőhelyek bővítését.

A vitában felszólaltak: *Solymosi* Lajos, *Gombai* Mihály, *Soós* Károlyné, *Sztanics* Béla, *Jámbor* Jánosné, *Egri* Istvánné, *Sarnyai* István tanácstagok, *Pásztori* Béláné, a gedói általános iskola és *Pálfi* Károly, a Zalka Máté általános iskola igazgatója, *Koncz* Mihály, a kerületi tanács vb elnökhelyettese és *Pántya* József a vb elnöke.

Ezután az egészségügyi és szociálpolitikai állandó bizottság tevékenységét értékelte a tanács *dr. Várkonyi* László, az állandó bizottság elnökének jelentése alapján. Megállapították, hogy a kerületi tanács egészségügyi osztálya, az állandó bizottság és az albizottságok tagjai eredményes munkát végeznek a közegészségügy és a köztisztaság érdekében. A vitában — egyebek között — többen szóvá tették, hogy a Tarján-telepre tervezett orvosi rendelő eleve szűknek bizonyul a lakosság számához viszonyítva. Felszólaltak: Solymosi Lajos, *Goldea* László, *Radics* Sándor, *Nagy* József, Jámbor Jánosné, Egri Istvánné, *Mohácsi* Károlyné, *Gábor* Ferencné tanácstagok, *dr. Kerepesi* József vb-titkár és *Reményi* György, a tanács kereskedelmi csoportjának előadója.

Ember és megítélés

Miközben azon fáradozunk, hogy az emberek tudata, magatartása politikai és morális szempontból is változzék, néha elkövetjük azt a hibát, hogy az egyes embert külsődleges jegyek alapján ítéljük meg, s ez a megítélés szubjektivitásból fakad. Úgy is nevezhetnénk ezt — s célszerűbb is —, hogy kicsinyesek vagyunk, gyakran nagyon kicsinyesek. Pedig a kicsinyesség rendkívül ártalmas és káros tünet, mindegy, hogy hol jelentkezik. Példái szinte riasztók.

Nem lehetnek az emberek egyformák, hiszen különböző adottságúak már születésüknél fogva, különböző érdeklődésűek ugyancsak születésüknél fogva. Más-más családi, társadalmi hatások érték őket, idegrendszeri érzékenységük különbsége miatt mást és mást tartanak fontosnak és kevésbé lényegesnek. A hatások mértéke egyéni elbírálások alapján válik maradandóvá, vagy múlik el nyomtalanul. Ezek olyan biológiai és pszichológiai adottságok, amelyeket nem lehet összekeverni a politikai szükséglettel.

Az összekeverés okozza a legtöbb gondot, s szüli a kicsinyességet. Érdemes felhozni példának olyan jelenségeket, amelyek nagyon számottevőek jelen helyzetünk megítélésében és főként jövőnkre vonatkozóan. Könnyebb azt mondani egy emberről, aki nem ért egyet hivatalos politikánk minden részletével, hogy ellenség, vagy megtűrt személy. Sokkal nehezebb vele vitatkozni, beszélgetni, s elismerni meglevő pozitív tulajdonságait. Igaz, hogy a gyakorlatban ez az utóbbi már nem ritka.

De kialakul néha kétféle vélemény ilyenkor: az egyik amely az illető szemébe hízelgően szól, a másik, amely a háta mögött módosít. Ha ez tényezőnek számító személyeknél és fórumoknál is így jelentkezik — pedig sajnos előfordul — már sokkal súlyosabb az eset, hiszen hátrányai sújtják az egyént.

A külsődleges jegyek alapján ítélkező megbotránkozik a hajviseleten, a nadrág- és kabátszabáson, a beszédstíluson. Nem jut el addig, hogy meg kellene nézni, milyen szellem- és érzelem munkál emögött. Ennélfogva, ha valaki hozzánk közeledik, velünk akar menetelni, de nem olyan a frizurája, mint a miénk, — képletesen szólva — a frizura miatt teremtünk vele szemben feszültséget. Még rosszabb, amikor olyasmi jelentkezik, hogy egyik ember, aki „a pikszisben van", mindent elérhet, de ha egy másik ember ugyanott jogos kéréssel, igénnyel lép fel, semmit sem érhet el. Sajnos, nálunk gyakori ez és káros következménye szinte alig felmérhető. Így alakul ki az a szemlélet, hogy érdemes valamelyik ‚pikszisbe' beverekedni magunkat, mert ezáltal könnyebben boldogulunk.

Pedig ez mind-mind ellenkezik azzal, amit mi az emberi méltóságról, jellemről, tisztességről hirdetünk, vallunk és meggyőződésünk szerint — ha nem is az idén — meg is valósítunk. Ehhez szükséges a társadalom demokratikus viszonyait erősítenünk, fejlesztenünk. Ebben legnagyobb szerepet játszik a példamutatás. Az az igény, amely a társadalom demokratizmusát nem jelszónak tekinti, hanem eleven, ható valóságnak. S ezt munkahelyeken — üzemekben, szövetkezetekben, intézményekben — lehet valóban igényelni és gyakorolgatni is.

Az emberek sokfélék, véleményük, gondolkodásuk sem egységes — nem is lehet az —, de próbáljuk úgy megítélni őket, hogy mit tesznek hasznosan és jól. Miben használnak embertársaiknak, önmaguknak. S ha képesek vagyunk így ítélkezni és véleményezni, sokkal hasznosabbak lesznek az emberek, mint amilyennek sokszor látjuk őket.

Törekedni kell olyasmire, amit lehetségesnek és megvalósíthatónak tartunk, még akkor is, ha ez nem a mi nemzedékünk életében következik be az általunk remélt mértékben. Igényeljük jobban egymástól azt, hogy ne a szavak és a külsődleges jegyek legyenek mérvadók, hanem az ember lényege: magatartása, tevékenysége, társadalmi hasznossága. Kevesebb lesz a pletyka, az intrika, a szubjektív gyűlölködés és kevesebb ember járkál közöttünk keserű szájízzel, a megbántottság érzésével.

G. M.

A Zsótér-ház régen és ma

A régi Szeged egyik legnagyobb és legszebb épülete, a Zsótér-ház már kibontakozott az állványzat alól: átalakítása, felújítása rövidesen véget ér. A szegedi járási tanács nemsokára ismét beköltözhet otthonába.

Kossuth és Mikszáth

Az épület már csak történelmi jelentőségénél fogva is megérdemelte az átalakítást, a teljes felújítást. Ebben ülésezett az országgyűlés 1849 nyarán, itt voltak akkor a minisztériumok hivatalai, ebben őrizték a magyar koronát is, és ebben volt a forradalmi kormány pénzsajtója.

Emléktábla hirdeti azt a hagyományt, hogy itt találkozott Kossuth a román forradalmár költővel és politikussal, Balcescuval. Zsótér János, az épület névadója gyakran láthatta vendégül Szemere Bertalan kormányának egyes tagjait. Az épület második emeletének falépcsői még az eredetiek voltak, most kellett őket lebontani. Ezen a lépcsőn jártak Kossuth és a forradalmárok. A nagy szegedi árvíz éjszakáján, 1879. március 12-én Mikszáth Kálmán, aki akkor szegedi újságíró volt, az emeleti helyiségekből nézte végig a pusztulást és írta le benyomásait. A padlástér helyiségeiben az árvíz éjjelén mintegy 3000 menekült tartózkodott. Ott helyezték el akkor a Kiskunfélegyházára menekült törvényszék levéltárát.

Csomóponton

A Zsótér-ház krónikája szorosan kapcsolódik a város újabbkori fejlődéséhez. A város a XIX. század második-harmadik évtizedében lendületesen fejlődött. A forgalom és az üzletek jobbára a mai Dugonics térre összpontosultak már a XVIII. század második felében. Ezt megelőzőleg a város fő ütőere az Oskola utca és a Demeter-templom, a mai Dóm tér, valamint a hajóhíd szegedi hídfője, a mai Roosevelt tér voltak. A Dugonics tér — ahol különben szekérállásos udvarok és a gabonakereskedők házai állottak, és amelyen keresztül vezetett az egykori külső várárok is, amit a XVIII. század második felében betemettek, de a vízfolyás természetes esésébe jutva, rendkívül nedves és sáros volt — már szűknek bizonyult, és csak egy piacot, a gabonát és a sertést tudta befogadni. A XIX. század elején új városközpont bontakozott ki a mai főtér, vagyis a Széchenyi tér. Ennek a helyét az utak csomópontja határozta meg, éspedig a budai, vagyis a nagy pesti országút, a mai Kossuth Lajos sugárút. A Vásárhely és Csongrád felé vezető utak kiinduló helye. Ez a tér a XVIII. század 70-es és 80-as éveiben kezdett kialakulni. Azzal, hogy a század első felében e térségben építették fel a földszintes tanácsházát, meg is határozták az új városközpont kialakítását. Itt alakult ki az új piac is az 1820-as években.

Az új főtéren két vállalkozó szellemű testvér, báró Dercsényi Pál és János a városi tanácsháza szomszédságában hatalmas telket szereztek. Dercsényiék vagyoni alapját az általuk alapított szeszgyár képezte. Egyéb vállalkozásaik is voltak, azonban kudarccal végződtek. Épületüket az 1830-as évek elején kezdték építeni, de nem tudták befejezni. Kétemeletes és manzárdos épületet akartak emelni, azonban közben tönkrementek, s csak a mai főbejáratig jutott az építkezés. Az épületet Zsótér János, Szeged egyik leggazdagabb polgára vette meg, aki vagyonát faúsztatásból és gabonakereskedésből szerezte. Az épület sorsával 1856-tól szinte állandóan foglalkozott a városi tanács és szervei: a választott község és a szépítő bizottmány. Az épület — amelyről különben 1860-ból való fénykép is található a városi levéltárban — a város szégyene volt. Zsótér Jánost többször megbüntette a tanács az építés elodázása miatt, végül is 1870 körül már fia, Zsótér Andor fejezte be.

Megújult

A klasszicizáló és némi romantikus elemeket felmutató Zsótér-házat a mostani, 1967-ben kezdődő átépítés előtt már egyszer rendbehozták némileg 1961-ben Berniczky József tervei szerint. Akkor már nem lehetett tovább halasztani a felújítást, az épület annyira tönkrement. Az eredeti stílusjegyeket épségben hagyták, sőt visszaállították a ház egykori képét. Számos olyan díszítő elemet eltávolítottak, amit időközben raktak rá, és ami rontotta szépségét. Az épület azonban hivatalnak, a járási tanács székházának eredeti szerkezetében nem felelt meg, azonkívül a födémek belső szerkezetét az idő annyira megviselte, hogy azon már csak födémcserével lehetett segíteni. Ezért azután a második átalakítás alkalmával módosítottak a belső szerkezeten is. Középre helyezték a folyosókat, aminek következtében két oldalról jutottak világos szobákhoz. Megemelték a padlástérben levő manzárdszobákat, az egykori gabonatárolókat és most már azok is alkalmasak hivatali szobák elhelyezésére.

A csaknem 100 éves épület most tehát megújult. Az átépítést — beleértve a padlástér és az ablaknyílások megnagyítását is — a Műemlékek Országos Felügyelősége engedélyével Héjas Imre és Stanpai János (Csongrád megyei Tervező Vállalat) tervei alapján végezték. Az épület most nagyobb, mint volt, a klasszicista elemek tisztábbak lettek. Ugyanakkor az épület a harmadik emelet nagyobb vágatú ablakaival komorabbá vált. Sajnálatos, hogy a felső, csatorna alatti párkány ennyire szerény lett. Ettől eltekintve a Zsótér-ház átalakítása jól sikerült, s vele Szeged városképe gazdagodott.

Oltvai Ferenc

„Lépcsőjáró" teherautók

Somogyi Károlyné felvétele

Európa egyik legnagyobb és legkorszerűbb autógyára működik az NDK-beli Ludwigsfeldben. Itt készülnek a rövid idő alatt híressé vált IFA W—50-es mintájú tehergépkocsik. A Magyarországon is népszerű autók legújabb típusait néhány napja Budapesten — s tegnap, kedden pedig Szegeden mutatták be. Az AUTÓKER Vállalat segítségével megrendezett teherautó-bemutatón a szakemberek maguk győződhettek meg az IFA W—50 jó tulajdonságairól. Az új teherautók Diesel-rendszerű motorral készülnek, sebességük eléri a 90 km/órát. A négykerék meghajtásos terepjáró változat különösen nagy feladatokra, meredek lépcsősor megmászására is képes. Képünkön: Az érdeklődők megtekintik az IFA W—50 L nyitott rakfelületű gépkocsikat.